

Ministerstvo zemědělství České republiky

Výklad úseku vodního hospodářství

Č.j. : 30427/2003-7320

Věc: Odškodnění vlastníků pozemků, které se staly po povodni korytem vodního toku nebo byly původním korytem vodního toku [k § 45 vodního zákona]

Dotaz:

Povodí Odry, státní podnik, se obrátilo na Ministerstvo zemědělství s dotazem:

“Z důvodu nejasnosti právního výkladu ustanovení § 45 vodního zákona Vás žádáme o právně závazné stanovisko k následujícím otázkám:

1. Co se rozumí pod pojmem „odškodnění“? Myslí se tím jen výkup pozemků či ještě jiné formy odškodnění? Pokud ano, tak které?
2. Kdo reprezentuje stát, pro něhož vyplývá povinnost vykoupit pozemek původního nebo nového koryta vodního toku, jestliže mu tento pozemek vlastník dotčeného pozemku v zákonné lhůtě nabídne. Dle našeho názoru i názorů jiných právníků specializujících se na vodní právo, nejsou státem státní podniky Povodí, neboť ty nejsou orgány státní správy ani organizačními složkami státu.”.

Výklad:

1. Pod pojmem „odškodnění“ ve smyslu ustanovení § 45 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů je třeba rozumět výkup nabídnutých pozemků do vlastnictví státu, protože ustanovení § 45 odst. 3 vodního zákona na odstavci 2 výslovně odkazuje, a to za podmínek uvedených v tomto odstavci 2.
2. Podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, jedná jménem státu v těchto věcech příslušná organizační složka státu – Ministerstvo zemědělství, popř. jím zřízená jiná organizační složka státu, ve smyslu ustanovení § 4 cit. zákona. Státní podniky Povodí nejsou v této věci organizační složkou státu.

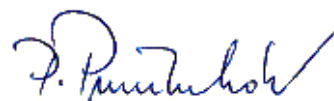
Odůvodnění:

Vodní zákon stanoví povinnost státu vykoupit nabídnuté pozemky tvořící původní nebo nové přirozené koryto vodního toku, pokud se neobnovil původní stav například i proto, že vlastník dotčeného pozemku o změnu stavu neusiloval.

Jestliže tento stav nepovolil vodoprávní úřad změnit, mají na výkup nabídnutých pozemků nárok vlastníci dotčených pozemků a dále mají nárok na přiměřenou náhradu oprávnění k nakládání, pokud jsou poškozeni nově vzniklou situací.

K tomuto závěru vedou zejména ty skutečnosti, že přestože poskytování přiměřených náhrad ostatním oprávněným k nakládání s vodami (např. dotčeným vlastníkům vodních děl) je též určitou formou odškodnění, právo na plnění dle ustanovení § 45 odst. 3 vodního zákona je, na rozdíl od shora uvedeného, vždy podmíněno zamítnutím předchozí žádosti o povolení k vrácení vodního toku do původního stavu ve vodoprávním řízení [ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) a § 45 odst. 3 vodního zákona]. Rozdílnost mezi oběma instituty dále spočívá v tom, že zatímco v případě výkupu dotčeného pozemku právo na odškodnění zanikne marným uplynutím lhůty, nebo-li prekluzí (ustanovení § 45 odst. 4 vodního zákona), právo na přiměřenou náhradu se podle obecných právních předpisů pouze promlčí (ustanovení § 101 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Rozdílný je i počátek běhu preklusivní, resp. promlčecí lhůty.

V Praze dne 4. srpna 2004

RNDr. Pavel Punčochář, CSc.
vrchní ředitel úseku vodního hospodářství

**MINISTERSTVO
ZEMĚDĚLSTVÍ**
České republiky
117 05 Praha 1, Těšnov 17